

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 17.04.2020 nr 7-5/200367/2002205

Õppekäikude korraldus ja pere majanduslik seis

Lugupeetud []

Teile teadaolevalt pöördusid õiguskantsleri poole [], kes palusid kontrollida, kas [] Kool on korraldanud õppekäike õiguspäraselt. Avaldajad selgitasid, et kool on nõudnud õppekavajärgse õppekäigu eest vanematelt kaasrahastust ning seda, et õpilane peab olema koolitunnis ajal, mil kaasõpilased on õppekavavälisel õppekäigul. Avaldajad tõid näiteks konkreetsed õppekäigud, mille eest raha küsiti või millal kohustati õpilast tunnis olema. Veel palusid avaldajad välja selgitada, kas kool kogub omal algatusel andmeid õpilaste pere majandusliku seisukorra kohta.

Küsisin Teilt avaldajate kirjas esitatud väidete kohta selgitusi. Kinnitasite oma vastuses, et kool ei küsi õppekavajärgsete õppekäikude eest vanematelt raha. Teie sõnul on õpetajate ja vanemate vahelises suhtluses tekitanud segadust küsimus, kas konkreetne õppekäik on õppekavaline või õppekavaväliline. Kinnitasite, et 11.02.2020 koostöötunni ajal selgitati õpetajatele veel kord õppekäikude rahastamise põhimõtteid. Teie kinnitusel ei nõua kool, et laps, kes ei osale õppekavavälises ürituses, peab olema ürituse toimumise ajal koolitunnis. Selgitasite, et kool loob võimaluse olla sel ajal tunnis, kuid see polevat kohustus.

Eelnevast nähtub, et avaldajate väited ja Teie selgitused lahknevad. Hoolimata sellest, et kooli rikkumist pole olemasoleva info põhjal võimalik tuvastada, soovitan Teil edaspidi tagada, et õppekäikude rahastamine toimuks kooskõlas [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) § 82 lõikega 11. See tähendab, et õppekavajärgsete õppekäikude eest ei või vanematelt kaasrahastust nõuda. Õppekavaväliste õppekäikude eest võib vanematelt raha küsida, ent sellisel õppekäigul osalemine on vabatahtlik. Kooli vabatahtlik toetamine, st annetamine, peab toimuma kooskõlas [annetamise põhimõtetega](#). Eelkõige ei tohi ükski vanem ega laps tunda endal otsest või kaudset kohustust üritust rahastada.

Samuti soovitan lapsevanematele selgitada, kas tegu on õppekavajärgse või -välise õppekäiguga. See tagab, et saadakse üheselt aru, millised on õppekäigu rahastamise võimalused ja laste õppetöös osalemise kohustused. Kui tegu on õppekavavälise õppekäiguga, ei pea laps õppetöös osalema sel ajal, kui teised on õppekäigul. Kui kool üksnes pakub õpilastele võimalust tunnis olla, siis peab sellest ühemõtteliselt teavitama ka vanemaid.

Juhin tähelepanu veel sellele, et klassi lapsevanemate koosoleku pädevuses ei ole otsustada, et need õpilased, kes ei osale õppekavavälisel õppekäigul/ekskursioonil, peavad osalema õppetöös.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Sellisel otsusel puudub õigusjõud. Vanem saab avaldada soovi üksnes oma lapse õppetundides osalemiseks, mitte aga teha otsust teiste vanemate ja laste kohta.

Oma vastuses õiguskantsleri järelepärimisele selgitasite, et kool ei kontrolli järjepidevalt perede majanduslikku olukorda ning niisugust andmebaasi koolil ei ole. Kontrollimine võib aga Teie sõnul olla vajalik siis, kui vanem ise pöördub kooli poole rahalise toe saamiseks.

Vanema esitatud taotluse üle otsustamisel on koolil õigus taotluses toodud väiteid oma pädevuse piires kontrollida.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: avaldajad